

FRA DEN TYSKE HAVNEKAPTEINENS DAGBOK, APRIL 1940

Oversettelse: J. I. Skjæran

9.4.40 Trondheim,

NV 5, klart, enkelte sneskurer.

Iflg. operasjonsbefalingen var oppgaven å forsere batteriene ved Trondheim, å besette byen og festningsverkene såvel som å beslaglegge skipene på redan på vegne av gruppesjefen, kommandanten på «Hipper», evt. sjefen for hæren. (Se dennes krigsdagbok).

For havnekommandantens oppgaver - sikre sjøfronten mot inntrengende fiendtlige sjøstridskrefter, sikre havneanleggene og det der liggende skipsmateriell mot ødeleggelse og sabotasje, såvel som å bygge ut havna som støttepunkt for sjøstridskreftene - sto følgende til havnekommandantens disposisjon.

1 støttropp	2 offiserer, 82 mann
marineartilleri	2 offiserer, 106 mann
etterrettingspersonale	1 offiser, 10 mann
havneovervåkningskommando	1 offiser, 10 mann

Denne svært så beskjedne tildeling av tropper førte til en streng begrensning av de mest påtrengende oppgaver.

0500:

Etter forseringen av Agdenes fort ble følgende personell satt i land til hjelp for hærstyrkene fra jagerne som hadde lagt til land på øst- og vestsiden:

Kaplt. Pilsecker med hele marineartilleripersonellet, 1 støttropp, bestående av It. M. A. Vogler og 23 mann fra støttropp Hornack, såvel som tilsvarende etterrettingspersonell og utstyr.

0530:

Fra jageren «Friedrich Eckoldt» blir straks etter oppankringen utenfor Trondheim støttropp «Hornack» satt i land med en styrke på 57. De beslaglegger de slepebåtene og skutene som er sjøklare, og sender dem under bevoktning for å sette i land hæravdelingene fra «Hipper». Etterpå rykker støttroppen fram mot havneanlegg og skip som ligger til kai og sikrer dem. De skip som ligger på redan, blir overtatt av

«Hipper». Følgende dampskib blir sikret:

- 1 englander på ca 4000 t
- 1 greker med kontrabande på ca 3000 t
- 1 finne på ca 2000 t
- 1 danske på ca 2000 t
- 5 norske på samlet 10000 t
- 1 stor norsk tanker på ca 7000 t

0630:

Hjelpepersonellet som er innskipet på «Hipper», blir satt i land på jernbanestasjon med første transport og understøtter videre støttroppen med å sikre dampskipene. Fra et engelsk dampskib som ligger i dokk, blir 40 fanger tatt og oppbevart på verftsområdet. På dampskipet er byttet:

- 1 10,5 cm kanon med ammunisjon
- 1 5,8 cm kanon med ammunisjon

0700:

Hjelpepersonalet sikrer dokumentene i det britiske visekonsulatet og British Shipping Office. Konsul (sjøoffiser, commander capt. G. M. R. Rayne) og to embetsmenn var allerede arrestert av hæren og ble senere tatt i forvaring av hjelpepersonellet.

0830:

M. N. O. innretter radiostasjon i et felles hær- og marinekvarter. På grunn av lokale forstyrrelser måtte anlegget i løpet av ettermiddagen rigges ned. Som nytt etterrettingssted ble et rom innrettet i British Shipping Office.

Havnekapteinen, oblt.z. S. Brettschneider, begynner overtakelsen av havneanleggene fra støttropp «Hornack». Det norske havnekontoret viser seg fullstending utilstrekkelig som ledesentral. Derfor blir egnete rom i hotell «Phønix» beslaglagt for havnekommandantens stab med alle underavdelinger, der hovedbefalshaver for hæren også befinner seg.

1130:

Etter at han har kommet tilbake fra land, forteller befalshaveren fra hæren, oberst Weiss, på grunnlag av samtaler med norske embetsmenn, at den norske marinekommandant Bergersen som den eneste hadde svart unnvikende på oppfordringen til loyalt samarbeid. Derfor gikk jeg sammen med oberst Weiss til marinekommandantens tjenestested.

Denne prøvde å gjemme seg, men ble hentet fram. Etter forgjeves oppfordring og endelig etter å ha truet med nødvendig bruk av makt, besluttet han å gi kystbatteriet Hysnes ordre om å overgi seg etter at det på nytt hadde lagt jagerne som lå der ute, under ild, samt å tilbakekalle bevoktningsfartøyene som krysset der ute. Formidlingen av ordren til batteri Hysnes ble overvåket av en tolk. Batteriet, hvis besetning var forsterket av tallrike friskarer, ble endelig inntatt før kl. 1500.

1600:

Som en følge av den norske regjerings opprop om full mobilisering utvikler situasjonen i byen seg truende. Flere tusen vernepliktige forlater byen med mobiliseringsordre. Lastebiler og busser blir evakuert. Støttroppen blir derfor inkludert i forsvar av øverskommaderende for hæren og overtar besettelsen av jernbaneøya med havneområdet, såvel som sikringen av jernbanemateriell for en evt. transport.

2200:

Følgende situasjonsmelding går ut fra admiralen for den norske vestkysten (tysk):

1. Beredskapssituasjonen ved de i ettermiddag erobrete batteriene ved Agdenes er ennå ikke klar.
2. Havneanleggene er intakte, arbeidet går som normalt.
3. Værnes flyplass er oppbløtt, ubrukbar. Vann bare i åpen bukt og intet brennstoff.
4. Sjøgående skipsrom på ca 25 000 t, derunder en englander, en greker med kontrabande, en stor norsk tanker.
5. Dampbåt med etterforsyninger ikke inntruffet.
6. Etter norsk opprop om mobilisering er stemningen i den norske befolkningen raskt tiltakende fiendtlig. Lastebiler og busser og flere tusen vernepliktige forlater byen.

Avsluttet Trondheim, 9. april 1940

(Uleselig sign.)

Kapitän zur See und Hafekommandant

10.04.40 overskyet, snødrev.

Transport av en armekommando fra befestningen av østsiden til befestningen av vestsiden av Agdenes; Agdenes blir inntatt.

Det innkommer en melding fra hæren om at det har blitt sendt morsesignaler fra tjenestestedet til den norske marinekommandanten i retning av batteriene på vestsiden. De har blitt besvart. Jeg lot derfor tjenestestedet besette av en sikringskommando på en underoffiser og ti mann, som sikret seg våpnene til den norske marinevakten.

Som en følge av oppropet til den nye norske regjering synes stemningen blant den norske befolkningen å være noe beroliget i dag. Tidligere sikringstiltak blir opprettholdt.

Støtteropp Vogler blir trukket tilbake fra batteriet på vestsiden, da oppgaven der er løst. Støttropp Vogler blir satt inn som forsterkning av støttropp Hornack på jernbaneøya og får ordre om å stille opp kanonene fra den engelske dampbaten i stilling på havnemoloen.

Forberedelsene til å legge ut en ubåtsperre ved Agdenes blir påbegynt. Til disposisjon står: en ståltrådfabrikk, pioneravdelingen til hæren og besetningen på den tyske dampbåten som ligger i havna. Etter avtale med kommandanten på «Hipper» får de jagerne som ligger igjen i Trondheim, i oppdrag å legge ut denne sperren. Slukking av fyrene på skjær og i innseillingen er inntil videre ikke mulig, da fyrlyktene ikke får strøm fra land og bare kan nås over posttelefonen. Denne er i øyeblikket brutt ved sabotasje. Kontorene til det franske konsulatet blir gjennomført av hjelpestyrkene. Ingen spesielle funn.

Følgende stillingsberetning går ut:

2130: Til admiralen fra den norske vestkysten: Stemningen i befolkningen er noe beroliget. Værnes flyplass, som ble inntatt i ettermiddag er bare brukbar i begrenset grad.

2200.: Batteriene på øst- og vestsiden har fått ordre om høyere beredskap.

2300: Kanonild kan høres i retning sperren.

Avsluttet.

Trondheim, den 10.4.40

X.X.

Sjøkaptein og havnekommandant